

EL LLENGUATGE

Cap importància

(II) 6/II/1978

Tal com delecta dir, cap gramàtica no indica si és lict l'ús del mot cap en expressions com cap importància, cap confiança, cap eficàcia. És a dir, amb el mateix valor que gens: gens d'importància, gens de confiança, gens d'eficàcia. Tampoc no en trobem cap exemple indicats a l'article corresponent dels diccionaris Fabra i Moll. Però malgrat que aquest ús ha estat combatut més d'una vegada, alegant que cap hauria de precedir sempre noms que indiquin coses comptables (així es pot dir cap llibre, el contrari de molts llibres, però no es podria dir cap importància perquè no diem pas «moltes importàncies»), no creiem pas que sigui aplicable aquesta distinció entre coses comptables i no comptables a l'ús del mot cap. Mots com importància, eficàcia, confiança, paciència, sort, cas, (en el sentit de «atenció»), efecte, etc., perden, des del punt de vista gramatical, el seu caràcter abstracte i s'individualitzen, en el moment en què són determinats per un adjectiu qualificatiu o per un complement de nom anàleg, ja que aleshores han d'anar precedits per un article indefinit: una importància relativa, una eficàcia extraordinària, una confiança que no es mereix, una paciència de sant. La correlació existent entre cap i un (o una), ja que cap, de fet, vol dir «ni un» (o «ni una»), sembla obrir un camí lògic a l'ús de cap acompanyant aquests noms considerats, en principi, 2no comptables». Efectivament, contestant a una afirmació com és ara Diuen que té una importància extraordinària, sembla tot natural de dir Doncs jo crec que no en té cap, d'importància. Notem, d'altra banda, que en francès existeix un fenomen equivalent: «pas d'importance» hi equival a «aucune importance».

Naturalment, no abonariem la legitimitat d'aquest ús que comentem sense uns quants exemples amb autoritat. Fabra, si bé, com hem dit, no comenta aquest ús, no s'està pas de recórrer-hi en diverses ocasions. Heus aci els exemples que en tenim anotats: Prou l'advertim, però ell no en fa cap cas (DGLC, art. «advertir»). El remei no li ha fet cap efecte (DGLC, art. «efecte»). El càstig no ha tingut cap eficàcia (DGLC, art. «eficàcia»). És un argument que no té cap valor (DGLC, art. «valor»). Jo, cop d'avisar-lo, però ell no en feia cap cas (Gramàtica Teide, pàg. 107). No duia cap pressa (El català literari, pàg. 27). Hi podríem afegir encara un exemple ben significatiu: El llibre de Grahit no té cap importància (Joan Solà, Del català correcte al català incorrecte, pàg. 91).

ALBERT JANE